

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	30
--	----

II. Gramatika:

	15
--	----

III. Civilizacija:

	15
--	----

Ukupni broj bodova:

	60
--	----

Članovi školskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

30. siječnja 2020.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Rimski pisac Plinije Mlađi prijatelju piše o filozofu Eufratu, koji je njegov životni učitelj i mentor.

Si quando¹ urbs nostra liberalibus studiis² floruit, nunc maxime floret. Multa claraque exempla sunt; sufficit³ unum: Euphrates⁴ philosophus. Hunc ego in Syria, cum ibi militabam, cognovi. Euphrates est obvius⁵ et expositus, plenusque humanitate. Disputat subtiliter, graviter et ornatè. Sermo eius est copiosus, varius dulcisque. Ad hoc⁶ eius sunt⁷ proceritas corporis, decora facies, demissus capillus, ingens et cana barba; deinde nullus horror in cultu⁸, nulla tristitia. Insectatur vitia non homines, nec castigat errantes, sed emendat. Ego saepe distringor⁹ officio: sedeo pro tribunali, scribo plurimas et illitteratissimas litteras. Soleo non numquam¹⁰ apud Euphraten¹¹ queri. Ille me consolatur, etiam affirmat: "Tuum officium philosophiae pulcherrima pars est: agere negotium publicum, cognoscere iudicare, promere et exercere iustitiam."

KOMENTAR:

- 1 – si quando = ako ikada
- 2 – liberalia studia = slobodna umijeća
- 3 – sufficit = dovoljan je
- 4 – Euphrates = Eufrat (vlastito ime)
- 5 – obvius = uslužan
- 6 – ad hoc = k tome
- 7 – eius sunt = njegove su osobine
- 8 – cultus, -us, m. = držanje
- 9 – distringor = izmučen sam
- 10 – non numquam = uvijek
- 11 – Euphraten – akuzativ sg. od Euphrates

PRIJEVOD:

	max 30
--	---------------

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. GRAMATIKA

1. Odredi službu podcrtanih riječi u navedenoj rečenici iz teksta:

Hunc ego in Syria, cum ibi militabam, cognovi.

ego: _____ ibi: _____ cognovi: _____

max 3

2. Sljedeće sintagme napiši u padežu navedenom u drugom stupcu tablice:

sermo dulcis	ak.pl.	
ingens barba	ab.sg.	

max 2

3. Dopuni tablicu ostalim komparacijskim stupnjevima navedenoga priloga:

pozitiv: graviter	komparativ:	superlativ:
-----------------------------	-------------	-------------

max 2

4. Prebaci u suprotan broj (ne mijenjajući padež) sljedeće riječi, sintagme i fraze iz teksta:

multa exempla	
pro tribunali	
errantes	
in cultu	

max 4

5. Navedi koji su glagolski oblici (lice, broj, način, vrijeme, stanje) **floruit** i **exercere** te od istih glagola napiši tražene oblike.

FLORUIT: _____ 2.l.sg. ind. impf. pas.: _____

COGNOSCERE: _____ 3.l.pl. fut. I akt.: _____

max 4

max 15

III. CIVILIZACIJA

1. Kako su se zvala dva osnovna oblika rimske kuće?

_____ i _____.

max 2

2. U kojem dijelu kuće bogatog Rimljanina su se nalazili kipovi kućnih bogova?

_____.

max 1

3. Poveži naziv rimskog odjevnog predmeta na hrvatskom s nazivom na latinskom:

A	Haljina koju žene odijevaju preko tunike	1	caligae	A – _____
B	Ženski plašt	2	toga praetexta	B – _____
C	Vojne čizme	3	calcei	C – _____
D	Sandale	4	stola	D – _____
E	Muška toga s grimiznim rubom	5	toga pura (virilis)	E – _____
F	Muška bijela toga	6	soleae	F – _____
G	Muške kožnate čizmice	7	palla	G – _____

max 7

4. *Neniae* su bile:

- a) rođendanske pjesme.
- b) tužaljke na pogrebima.
- c) državne himne.

max 1

5. Rimljankama su njihovu kosu uređivale:

- a) ornatrices.
- b) matronae.
- c) monetarii.

max 1

6. Učitelj govorništva u Rimu nazivao se _____. Najpoznatije govorničke škole su bile u Grčkoj: u gradu _____ i na otoku _____.

max 3

max 15

RJEŠENJA
I.PRIJEVOD

Ukupno 30 bodova

Si quando urbs nostra liberalibus studiis floruit,	Ako je ikada naš grad cvjetao slobodnim umijećima,	1
nunc maxime floret.	sada najviše cvate.	1
Multa claraque exempla sunt;	Postoje (jesu) mnogi i sjajni primjeri;	1
sufficit unum: Euphrates philosophus.	Dovoljan je jedan: filozof Eufrat	1
Hunc ego in Syria ... cognovi.	Njega sam upoznao u Siriji	1
cum ibi militabam	kad sam tamo služio vojsku.	1
Euphrates est obuius et expositus,	Eufrat je uslužan i pristupačan,	1
plenusque humanitate.	i pun je prijaznosti.	1
Disputat subtiliter,	Raspravlja oštroumno,	1
graviter et ornate.	ozbiljno i ukusno.	1
Sermo eius est copiosus,	Njegov govor je bogat (opširan),	1
varius dulcisque.	raznolik i sladak.	1
Ad hoc eius sunt proceritas corporis,	K tome su njegove osobine vitkost tijela,	1
decora facies, demissus capillus,	krasno lice, puštena kosa,	1
ingens et cana barba;	velika i sijeda (bijela) brada;	1
deinde nullus horror in cultu,	zatim nikakav strah u držanju,	1
nulla tristitia.	nikakva žalost (snuždenost).	1
Insectatur vitia non homines,	Ismijava mane, a ne ljude,	1
nec castigat errantes,	i ne kažnjava one koji griješe,	1
sed emendat.	nego ispravlja.	1
Ego saepe distringor officio:	Ja sam često izmučen poslom:	1
sedeo pro tribunali,	sjedim pred sudačkom stolicom (sudom, sucem),	1
scribo plurimas et illitteratissimas litteras.	pišem mnoga i najneškoloranija (vrlo neškolorana) pisma.	1
Soleo non numquam apud Euphraten queri.	Uvijek se običavam žaliti kod Eufrata (Eufratu).	1
Ille me consolatur, etiam affirmat:	On me tješi, i također potvrđuje:	1
„Tuum officium	„Tvoj posao	1
philosophiae pulcherrima pars est:	je najljepši dio filozofije:	1
agere negotium publicum,	obavljati javnu službu,	1
cognoscere iudicare,	naučiti prosuđivati,	1
promere et exercere iustitiam.”	iznositi i izvršavati pravdu.”	1

II. GRAMATIKA

1. ego – subjekt	1
ibi – priložna oznaka	1
cognovi – predikat	1
2. sermones dulces	1
ingenti barba	1
3. gravius	1
gravissime	1
4. multum exemplum	1
pro tribunalibus	1
errans	1
in cultibus	1
5. 3.l.sg.ind.perf.akt.	1
florebaris	1
inf.prez.akt.	1
cognoscent	1

Ukupno: 15 bodova

III. CIVILIZACIJA

1. domus i insula	2
2. u atriju	1
3. A – 4, B – 7, C – 1, D – 6, E – 2, F – 5, G – 3	7
4. b – tužaljke na pogrebima	1
5. a – ornatrices	1
6. rhetor, Ateni, Rodu	3

Ukupno: 15 bodova

TEKST + GRAMATIKA + CIVILIZACIJA: UKUPNO 60 BODOVA